

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

۴

עין משפט
נר מצוה

ז א ב ג מ"ז פ"ז מהל'
שכנים הל' יד שמג עשין פז
טיש"ע ח"מ ס"י קנו טעוף א'
י ד ה ו מ"י שס הל' י טיש"ע
שס טעוף ב'

רבינו גרשום (המשך)

[illegible]

ארבע אמות גובה אפותיא דה'

קאי טפי לא קאי. וקשיא
לר"ת הא לבינן דגריעי קאי בשלשה
טפחים ועוד הא קא חזין דקאי
בגזית טפי אפורתא ותיריך דהכי
קאמר טפי לא קאי כמשפט גזית
שרויז' בני אדם לבנותו שיעמוד
ימים רבים כשבוזים בגזית:

מזרקסיין. אומר ר"ת דטרק הוי

כמו טרוקי גלי זכרות
 וסין הוי סני כלומר שהיה
 ממפיק וסוגר את הלוחות שנמנו
 שהיו מונחות בלרון שהיה
 קדשי הקדשים וי"מ טרוקס
 וזון שזוהה אמה הימה ספק
 מקודשת פנים או חוץ ולכן היו
 שמי פרוכת כדאמרין זיומא
 (א): **שאני** החם דא"כ
 שפח יתירא. וי"מ לשני דלגב מקרה
 ומעוצה קאי טפי כדאמר' בסמוך:
 אמר

זיק: מקום שנחגו לבנות כו':
 יתב: ככל אלה אבנים יקרות
 אשי ממאי דגויל אבני דלא
 טפח יתירא לביני אורכי הוא
 עמיד כפיסין ארחי מגול אלא
 ייה רב אחא בריה דרב אויא
 מאי כפיסין אבני דלא משפיין
 דמשפיין והאי טפח יתירא
 לה הכא נמי גמרא גמירי לה
 יוכא דאמרי הני מילי כריכא
 א חמשא קאי אי לא לא קאי
 וקם כיון דאיכא טפח יתירא
 מגול דהוה גבוה טפי דכתיב
 "א חד אמר בבנין וחד אמר
 בשנים

בשנים

ואם היא נשקפת דקתני נפתח, אמרנו לא כשצפין נפתח
מן הכותל הזה כי לא נפתח מעד נהי כלל; אמר אר
שנעלה מנהל כל בניו ארבע שעות לחיל; סיד. והנה מ
שנעלה מנהל ופער הוויא מדרוכים פער בניו אר
אם הוויא ראה שאין צורך להנביח לאו א' אמרנו דא
א' פותח ד' טעמים תרין כותל גבוה ד' אמות צפון
רשקין. הכותל שהיה פססין בניו החיל קלודס הקדוש
א' אשקט מנחת פסס גבול וליכני חרין מ
נשואו חיל גבוה ל' ההוא אמר תרסין לאו פותח
תורבצה ל' טעמים ותי לא שאני הכותל והוא אולי
אם עבד אמר תרסין. לא פורח דתמן פס רחוצא
מקדש ראשון דתרי גבוה ל' אמר עובד אמר מצא
שיווי רוחו ויהי דא ראשון.

החלוקה לתרוייהו קביעה
לא עבדי זה מילי דלנעה:
לא רנו אפילו לא רנו הרי
של אבנים: גודל רוחל

דאיצטונע מינך לישנא אחרינא אמרי לה

סברוהו מאי מחיצה פלוגתא (6) דכתיב יוהי ממחצת העדה *ויכון דרצו בונין את הכותל כעל כורחן אלמא (7) הווק ראייה שמה הווק (8) אימא מאי מחיצה גודא (9) דרתנן (10) מחיצת הכרם שנפרצה אומר לו גודר נפרצה אומר לו גודר נתיאש הימנה ולא גדרה הרי זה קידוש וחייב באחריותה וטעמא דרצו הא לא רצו אין מחייבין אותו אלמא הווק ראייה לאו שמה הווק אי הכי בונין את הכותל בונין אותו מבעי ליה אלא מאי פלוגתא אי הכי שרצו לעשות מחיצה שרצו לחצות מבעי ליה כדאמר שמה איניש תא נעביד פלוגתא וזאי הווק ראייה הווק חווק מאי אוריא רצו אפי' לא רצו נמי א"ר אסי א"ר יוחנן משנתנו כשואן בה דין חלוקה הווק דרצו מאי קמ"ל (11) דכי לית ביה דין חלוקה כי רצו פליגי תנינא (12) אימתי בזמן שאין שניהם רוצים אבל בזמן ששניהם רוצים אפילו פחות מכאן חולקין אי מהתם הוה אמינא אפילו פחות מכאן במסיפס בעלמא קמ"ל הכא כותל

וליתני הא ולא ליתני הק' סיפא איצטריכא
 ליה ⁽⁷⁾ וכתבי הקדש אע"פ ששניהם רוצים
 ללא יחלוקו ⁽⁸⁾ ⁽⁹⁾ (ל"א) וכי רצו מאי הוי ליהדר
 ביה אמר רב אסי א"ר יוחנן בשקנו מידו כו'
 ואראשמעינן בשאין בה דין חלוקה והוא דרצו
 לישמענין ביש בה דין חלוקה ואע"ג דלא
 רצו אי אשמעינן ביש בה דין חלוקה ואע"ג
 דלא רצו הוה אמינא שאין בה דין חלוקה
 ואפילו רצו נמי לא קמ"ל ומי מצית אמרת הכי
 והא קתני סיפא אימתי בזמן שאין שניהם
 רוצים אבל בזמן ששניהם רוצים יחלוקו מאי
 ללא אכולת לא אמסיפס בעלמא ליתני האי
 ולא ליתני האי סיפא איצטריכא ליה ובכתבי
 הקדש אע"פ ששניהם רוצים ליה יחלוקו):
 בכמאי אוקימתא למתני' בשאין בה דין חלוקה
 אי בשאין בה דין חלוקה כי רצו מאי הוי
 נהדרו בהו א"ר אסי א"ר יוחנן ⁽¹⁰⁾ שקנו מידן
 וכו' קנו מידן מאי הוי קנין דברים בעלמא הוא
 שבשקנו מידן ברוחות רב אשי אמר ⁽¹¹⁾ כגון

שהלך זה בתוך שלו והחזיק וזה בתוך שלו וגויל אבני דלא משפא גזית אבני דמשפא לכינין ליבני אמר ליה רבה בריה דרבא לה מורשא דקרנתא דילמא פלגא דגזית הוא והא בכני והאי טפח יתירא לכיני אורכי אמר ליה וכו' לא משפא גמרא גמירי לה איכא דאמרי אמר חי גינהו והאי טפח יתירא לכיני אורכי דילמא תא כדקאמרינן גויל אבני דלא משפין גזית א מיך גויל אבני דלא משפין מגול אלא גמרא גמירי כי טפח הני מלי במינא אבל בריכסא בעי טפחי למרא דבגזית (ו) דכל ר' אמוות גובה אי הוי פפיתא אמהתא ולא הוה פותיא אלא שית פפיתא אמה טרקסין כי קאי בתלתין קאי טפי לא קאי רון מן הראשון רב ושמואל ואמרי לה ר' יוחנן

בעל החצר לבצע הגג ליריד ליריד
בד מעקה: כ"א [מפרין] כולה הלכה
[תורכן] משום בנות אה לא יצו בני
לעשות מעשה. ה"ל כולבום אה אורא
הני לעשות לא מיתמי לא לעשות.
על בלשון בני אדם אמרו אה ועובדי
היה כחלל באמצע בעל כרחו משום
תלמוד דרור דבנות אה כחלל
ד' אמות רור ד' אמות רור משום
ואם לא תצרצר א' מה' תלחול אצ"י.

טפי מליבאנא משום (דביני) ארבי
טפא יתירא דמיתא למורשא קרנתא
וה נתון טפסחיה ויה נתון טפסחיה
מחלז דמא כולבא בריבסא טפי מני חציה
(כזני) מניחא ביה ד' כנין ד' אה
מאבני ויה שרפ' ד' משום וקמ' ל' אה
בזל ד' אה כ' טפסחיה ויה אה טא
מחלז ויה אמה ב' ד' טפסחיה ויה טא
טרספסח (דביני) וזבנו מאבני ויה וספק
כחל ויהי אמת ד' ד' אמת כולבא
רור ד' ובה ל' ב' במקדש שני מאי מעט
שם וביינימ אמה וכו' אהלתין קא.

דאָלנטע מינד. דזרי האָנע אַלס
שמישטי ללל אַחד צתלקו כל שעה
בין דרלו. תלוק. ולקמן פריץ מאי
הן יכולין לבוק זה את זה: **בויגן כו**
אזנים ובחצר שיש בה דין חלוקה
ועל כרחן חולקים: **וטעמא דרלו.**
שהטו לחוקק צבולת **אזנים דרלו**
לא רלו אלא מחייבין אומרם אלא
מסיפס בעלמא: **כדאמרי אינשי כו.**
מירורא הוא: שאין בה דין חלוקה.

תורה אור השלם

- 1 וְהָיָה מִחֲצַת הָעֶדָה הַזֶּה
הַצָּאן שֶׁלֹּא מֵאֵת אֵלֶּיךָ
שְׁלֵשִׁים אֶלֶף שִׁבְעָה אֲלָפִים
וְחֲמִשָּׁה מֵאוֹת: כְּמִדְּבַר לֹא כִפֹּר
2 כָּל אֱלֹהִים אֲבָנִים יִקְרָה
כְּמִדַּת הַזֵּית מִגִּרְתּוֹ מִבְּגָדֶיךָ
מִבֵּית הַזֵּית וּמִחוּץ וּמִקֶּדֶשׁ דֶּם
הַתְּפִלֹּת וּמִחוּץ עַל הַחֲצֵץ
הַגְּדֻלָּה: מִלִּבֵּי אֱלֹהִים
3 יְגִדֹּל יִהְיֶה כְּכֹד הַבֵּית הַזֶּה
הַזֶּה: וְכֵן הָרִאשִׁון אֲמַר יִי
צָאֹת וּבִמְקוֹם הָרִאשִׁון אֲתָן
שֶׁלֹּם נָא יִי צָאֹת:

גליון הש"ס

במחצית בנות שחלק זה עי
במחצית השנייה סי' חלק רבי
ול"ע:

הגהות הב"ח

- [illegible]

מוסף רש"י

אבל בזמן ששניהם רוצים
כו'. תשום דבני לחימי ונכחני
הקדש אש"פ ששנים רצית לא
יתלוקו תני רשא יתלוקו וליקח
א"י. וכתבי הקדש. כ"ד
ספרים והיו הגינים למתן
נגילין כמ"ט שלו לפיכך נגא
הדבר לחתן: שמו.

רבינו גרשום

ע"ג הכותל ורגליו וצ"ח וירא
בחלון ומלמטן צריך לנמוך
ע"א אמות שלא יעמוד וקו
דל גבי הכותל וראיה בבית
אלמא הו"ק ראיא שמה הו"ק:
הו"קא דבית שני טפי מחצר:
דאישן א' צו"ג דשמישי בבית
טפי מבחצר: דגל הסמלן לחצר
חבירו. בחצר חבירו קרקעיתא
ושוטה לגג חבירו צריך בעל
הגג לעשות (משעה) מעקה
גבוה ד' אמות שלא יסתכל
בחוץ חצר חבירו אלמא הו"ק
ראיה שמה הו"ק: לא לעולם

המשתתפים בשלש שנים תורניים דיווחו על קבלת חשיבותם כמורים. שנה אחת לפני תחילת השנה הראשונה, המורים הראו תחושה של חוסר אחריות כלפי הילדים, בעוד שבשנים הבאות הם חשבו שהם אחראים יותר. המורים הראו גם תחושה של חוסר אחריות כלפי ההורים, בעוד שבשנים הבאות הם חשבו שהם אחראים יותר. המורים הראו גם תחושה של חוסר אחריות כלפי החברה, בעוד שבשנים הבאות הם חשבו שהם אחראים יותר. המורים הראו גם תחושה של חוסר אחריות כלפי עצמם, בעוד שבשנים הבאות הם חשבו שהם אחראים יותר.

יא א"מ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ
שנים הלכה ית קמח
עשר כ"ח י"ח י"ח י"ח י"ח
ב"ב מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ
ה"ל ית קמח עשר מ"פ
ט"פ ע"ח מ"פ ע"ח ע"ח ע"ח

ג ד מ"י מ"פ מ"פ מ"פ
מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ
מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ
מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ

יד ה ו מ"י מ"פ מ"פ מ"פ
מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ
מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ
מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ מ"פ

תורה אור השלם

1 שום תשים ע"ך מלך
אשר יתור ? אלהיו בו
מקרב אחרים תשים ע"ך
מלך לא תוכל לתת ע"ך
אשר יתור אחר לא תתור
דברים י"ט ט

רבינו גרשום

איתא להא ואיתא להא. דהא
בין בבבין בין בשנים היה
גדול: כי קאי נמי תלתין
אמה בעורב אמה בבית
ראשון משום דהתקרה
והמעזבין מונחא עליו
וסומכוס שלא יפול ה"ל א"ל
הכי לא קאי אפי' תלתין:
ונעבר כמה דאפשר. לעמוד
בבונה בבבין כולו ומכאן
ולמטה עד התקרה ליעבר
פרוכת: אי כולה בפרוכת.
משכבין (בכריתין) והבדילה
הפרוכת וגו': הן וסידן.
כלומר הא תרגינן בגריל
זה נותן ג' טפחים וזה
נותן ג' טפחים וזה מקום
אבנים הדרי סיד שפסידו
מכחין צריך ג' טפחים
ודאי לא הכי (ולדיכא הכא)
ו' טפחים שלימות בעינן
שיעור מקום הסיד או הן
כלא סידן כלומר ולמקום
גריל גרודא בעי למיחן זה
ג' טפחים וזה ג' טפחים
חזן מקום הסיד: דאי
סיד הן בלא סידן. ו'
טפחים (ולמקום) (ולמקום)
בעי למיחן תרייורא איכ
נמינתיור לשעורא וסיד
ולמקום הכי זה נותן ג'
טפחים ומשנה למקום הסיד
ורשני מ"פ כן וכן בבבניה
אלא מדלא תני הכי ש"מ
מקום הסיד ומקום הגריל
לא הוי אלא ו' טפחים
לך הן ולא סידן ואי אמרת
אמאי לא תני שיעורא וסיד?
כיון דלא הוי טפח לא
חשיב למתניה: התם חזי
לאצטרופי. ב' חזאי טפח
למח אכל מקום הסיד
לא חזי לאצטרופי לשום
חשבון: קורה שאמרו. לגבי
מבוי מדתי לבניה של כשר
טפחים ככלל דג' טפחים
שלימות הוי כל לבניה
ושם ולמקום לבניה בעינן
ג' טפחים שלימות לגבי
מקום הסיד וזה: (ולדיכא)
דמהא: לא תידוק דמקום
לבניה ג' טפחים שלימות
דאוחן טפחים א' דתני גבי
לבינות מבוי גדולים טפח
בגדל אבל מתני' טפחים
בינונים הן ומשנה הן וסידן
ג' טפחים: משום פשיטותא.
שעיקר בבבין: סתרו ובנו כי
קייטא בסיתוא. שמשתי (דש"ק פסח). ממונמר שצאמין:
הלל מבבל כדאמרין צפסחים צפרק חלל דברים (דף טו.) והלל היה צפני הנית ק"ג שנה כדאמרין צפרק קמא דע"ו (דף טו.):

אמר אביי גמירי. השתא לא נריך לשניא קמא: מכלל דאיכא
ווסתרי. וא"ת ודילמא מכלל דאיכא דברכתא ומה דיקא
הוא זה וסידן ר"י דלא א"ן פחות משלשה אכל גדולות יש א"כ
כדני נקט חזי לבניה של ג' טפחים דלא הוי נריך למתני אלא
והאריח חזי לבניה ותו לא וממילא
הייתי משער בקטנה הואיל ולא מפרש
שיעורא: הג"ה צ"י קייטא וצי
סימולא הוי כמו איכא תיובתא ושרי
ואם שמי בתי כנסיות היו צ"ב
מקומות של קייטא ושל סימולא
אירי כגון דמזו צה תיובתא ועוד נראה
כיון דיש שם צה"כ אחר אין לחוש אם
לא יבנו זאת והא דקאמר דאיכא
דוכתא ללנוי היינו שאין צה"כ ועוד
מתנת קור וחוס אין לחוש שמה
יפסעו או בזמן גדול כל כך אין לחוש.
ע"כ הגה"ה: א"י הכי בי בגייה נמי.
פירוש עד שיתפללו צה:
ועייליה צפוריה צה"ה. ומימה
והא אמרתי: צה"ה צה"ה נכסיות
אין ישנים צה"ה לא שנית קצב ולא
שינת ערלי ואין למחך משום דבבבין
הוי ואמר רב אסי צ"ב צה"ה דמגילה
(דף כח:) ושם ד"ה צה"ה צה"ה נכסיות של צב
על תנאי הן עשויות ופ"ה התם נפקא
מינה לענין הא דקתני לעיל אין אולכין
בין ואין שמים בן ואין נכסיות בן
צחמה מפני החמה ונכסמים מפני
בגשמים וצב צב מותר דהא קאמר
התם צה"ה הכי רבינא ורב אלא הוי
קיימי ושיילי שמעתא מרבא אלא
וילתא דמטרע עליהו ועיילי לני
כנישתא ולא משום מטרע אלא משום
דשמעתא צה"ה צלוחא והשתא והלא
צה"כ"ג של צב היה והוי יכולין ליתכס
זה מפני המטר ו"ל דלאו ממש צה"כ"ג
עליה לפוריי אלא צסמך צה"כ"ג
במקום שהאחרין רגילין לישן שם
ולאכול כדאמרין צה"ה (פסחים דף
קא.) ושם ד"ה דלחלי ושמולל למח ל'
לקדושי צה"ה כנישתא לאפוקי אורחים
די חובתן דאכלו ושמו וגו' צה"ה
כנישתא והא דלמח דעל תנאי הן
עשוין מפרש ר"י לענין שאם יתרכו
יעשו מהם שירצו לצב מקלות ראש
כדאמרין: התם: כל דאמר מבית
השמונאי איתנא עברא הוא. וכן הוא
דחזי נמי אמר שמולל צפרק עשרה
יוחסין (קדושין דף ע'.) ומכלן קשה על
פ"ה צאלו נאמרין (סוטה דף מה.)
דאמר אמרו לו לאגרפס אחינו אתה
ופ"ה התם שאלמרו לו אחינו לפי שהיה
אמו מישרל דא"כ כיון דבני הורדוס
נשאו ישראלית אחאי נענדא הוי הא
וענד הנא על צה ישראל הולד כשר
צהחולן (וינמות דף מה.) וז"ל שלא
נשאו ישראלית וקראוהו אחינו אתה
לפי שענד אחינו (הוא) צמולא:

בשנים ואיתא להא ואיתא להא וניעבדו
תלתין אמין בבבין ואידך ניעבד פרוכת כי
קאי תלתין אמהתא נמי אגב תקרה ומעזיבה
(א) הוה קאי בלא תקרה ומעזיבה לא הוה קאי
וליעבד מה דאפשר בבבין וליעבד אידך
פרוכת אמר אביי גמירי אי כולוהו בבבין אי
כולוהו בפרוכת אי כולוהו בבבין ממקדש אי
כולוהו בפרוכת ממשכן איבעיא להו הן וסידן
או דילמא הן בלא סידן אמר ר"ב בר יצחק
מסתברא הן וסידן דאי ס"ד הן בלא סידן
ליתנייהו לשיעוריה אלא לאו ש"מ הן וסידן
לא לעולם אימא לך הן בלא סידן וכיון דלא
הוי טפח לא תני והא קתני (ט) בלבבין זה נותן
טפח ומחצה וזה נותן טפח ומחצה התם חזי
לאצטרופי ת"ש ^אהתקרה שאמרו רחבה כרי
לקבל אריות והאריח חצי לבניה של ג' טפחים
התם ברברכתא דיקא נמי דקתני של שלשה
טפחים מכלל דאיכא ווסתרא ש"מ: ^אאמר רב
חסדא: לא ליסתור איניש בי כנישתא עד
דבני בי כנישתא אחריתי איכא דאמרי ומשום
פשיעותא ואיכא דאמרי משום צלווי מאי
בינייהו איכא בינייהו דאיכא ^א(כי כנישתא
אחריתי) מרימר ומר ווסתרא סתרי ובנו כי
קייטא בסיתוא ^א(ובנו כי סיתוא כקייטא א"ל
רבינא לרב אשי גבו וזוי ומחתי מאי אמר ליה
הדילמא מיתרמי להו ^אפדיון שבויים ויהבי
להו שריגי ליבני והדרי הודרי ומחתי כשורי
מאי א"ל ^אזמנין דמתרמי להו פדיון שבויים
מזבני ויהבי להו א"ה אפי' בנו נמי אמר ליה
דירתיה דאיניש לא מזבני ולא אמרן ^אאלא
דלא חזי בה תיובתא אבל חזי בה תיובתא סתרי
ובני כי הא דרב אשי חזא בה תיובתא
בכנישתא דמתא מחסיא סתריה ועייל לפוריי

להתם ולא אפקיה עד דמתקין ליה שפיכי וכבא בן בוטא היכי אסביה ליה
עצה להורדוס למיסתריה לבית המקדש והאמר רב חסדא לא ליסתור איניש בי
כנישתא עד דבני בי כנישתא אחריתא אי בעית אימא תיובתא חזא ביה איבעית
אימא ^אמלכותא שאני דלא הדר ביה דאמר ^אשמואל אי אמר מלכותא
עקרנא טורי ולא הדר ביה הורדוס עבדא דבית חשמונאי הוה נתן
עיניו באותה תינוקת יומא חד ^א(שמע ההוא גברא בת קלא דאמר שמואל כל עברא
דמרדי השתא מצלח קם קמליניהו לכולוהו מרותיה ושיירה להדיא ינוקתא כי
חזת הדיא ינוקתא דקא בעי למינסבה סליקא לאיגרא ^א(ורמא קלא אמרה ^אכל
מאן דאתי ואמר מבית חשמונאי קאתינא עבדא הוא דלא אישתיירא מינייהו
אלא הדיא ינוקתא והדיא ינוקתא נפלה מאיגרא לארעא טמנה שבע שנין
בדובשא איכא דאמרי בא עליה איכא דאמרי לא בא עליה דאמרי לה בא
עליה הא דטמנה ליתוביה ליצוריה ודאמרי לה לא בא עליה האי דטמנה
כי היכי דנאמרו בת מלך נסב אמר מאן דריש ימקרב אחיך תשים עליך מלך
רבנן קם קמליניהו לכולוהו רבנן שבקיה לבבא בן בוטא למשקל עצה מניה
אהדר

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:
וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

(א) עירובין י"ג. (ב) מגילה כו'.
(ג) ג"ל דוכתא לצלווי.
(ד) ג"ל מלחא
(ה) דמזוה ויהיה כ"ל
(ו) ופרקי י"ג. (ז) א"ל
(ח) קדושין י"ג. (ט) ופרקי
(י) מ"ל דאמר ל"ל וזמנא
(יא) מגילה כח. י"ח מסרי.

הגהות הב"ח

(א) ג"ל דמזוה ק"ל כ"ל
תקרה ומעזיבה לא קאי כלל
ומינה ה"ל נמחק ב' פסחים:
(ב) שם לא חזי וזה קמי
בבית זה נותן טפחים
ומתלה זה נותן טפחים
ומתלה חסד מ"ל לאצטרופי:
(ג) שם ב' קייטא צמולא
וסתרי וזו כ' סמולא:
(ד) שם יתלח מ"ל שמיחה
לבית קלא דאמר ל"ל וזמנא
ההוא נכרס נמחק: (ה) שם
ורבות קלא:

לעני רש"י

קייטא צמולא. קייטא (גג).

מוסף רש"י

רחבה כדי לקבל אריה.
שפאך דוהא לקביעות לננות
עליה נתי (עירובין י"ג).
והאריח חצי לבניה של
ג' טפחים. עתה איתא טפח
ימחל דוהא יוסי. משום
פשיעותא. שפאך יתע
דפאך וזו כ"ל אחר מניה
מבית חשמונאי קאתינא
עברא הוא. עתה יתע ליתכס
הורדוס ועבד היה ואלך
מסתורין וקלא נני על שם
צמולא וזמנא לא
ננות שפאך נמי. דוהא
הס ליתא נותם לעניס
הווי לכו טלס עניס
(קדושין י"ג).

רבינו גרשום

ובאחד בימות החמה אותו
של בימות החמה היו מחזיקין
אותו בימות הגשמים ושל
ימות הגשמים בימות החמה
כדי שיהא להם מקום
הפלה בכל שעה: ובר
זווי. שביבאר לצורך בית
הכנסת: ומתני' הן
במקום אחד (מין) אמרין
הואיל ומתנת גבירין לא
פשיע' ומצי למיסתריה
או דלמא נחיש דלמא
ליביתו למצוה אחריתי.
אם תמצא לומר דהמעות
יתנו לפדיון שבויים. הדרי
הדרי. מחזיקים הדין
שריגי ליבני שמחזיקין
וערובין הלבנים ומחתי
כשורי ומתנין הקריות
והכל (שקטן) להתחיל הבבין
מאי יכול לסתור הדין
קודם שיתחיל החדש או
לא: אי הכי דאכתי איכא
למיחש אפי' כי מיבני האי
לא ליסתור אחריתא דאיכא
למיחש דמתרמי להו פדיון
שבוי ומזבני ליה ואיכא
פשיעותא ומשני וירחא
דאינשת לא מרובין כ"ש
בית הכנסת הואיל ומחזיקין
הוא וליכא למיחש: ולא
אמון דלא לסתור עד דבני
בית תיובתא רעוע או סדק
אבל חזו ביה תיובתא סתרי
לאחר: ועיילא לפוריי
להתם. כדי שיהיו הנשמים

של

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

וירדן ומנעטין עליו והוא ימהר במלאכתו בהכ"ז יותר: שפיכי. מרובין: אי הכי ללא ליסתור עד דבני אחריתא. באב בן בוטא הכי
אסביה עצה כו'. מלאכ שאני דכיון דאמר למיכניה לא הדר ביה וליכא למיחש לפשיעות: נאיתה תינוקת. דבית חשמונאי:

(א) ומתלה דל"ל דחתן לביתא דמי גבי מכו ליתא גדולות של ג' אכל מתני' בלילות כיונים הן וס'.

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

(א) וימתו כח: ב"ק נ"ד: כ"ח
מח: סנהדרין מ"ו: פ"ה
מכות מ"ז: (ג) טו"ס נ"ח: פ"ה
(ג) ויש א"ל (בבא) (ד) נ"ח
דלא סביא ליה בלא
מלכא. (ה) מנהל ט"ו
(ו) מסתפח. (ז) כ"ח:
לחית. (ח) טו"ס נ"ח: (ט) ויח
נפיק דלא פ"ג. (י) ט"ז
פ"ג.

תורה אור השלם

- 1 גם במדען מלך אל
תקלל ובהדרגה משכב אל
תקלל עשרי כי עוף
השמים יוליד את הקול
ובעל כנפים יגיד דבר:
קלח' כ
- 2 אלהים לא תקלל ותישא
בעקב לא תאמר:
שמות כב כו
- 3 כי בר מצוה תורה אור
ודרך חיים ותכונת מוסר:
משלי י כג
- 4 ויהי באחרית הימים
נכון יהיה דר בית ה' בראש
ההרים ונשא מבנות
הנהר אלקי כל העמים:
ישעיהו כ ב
- 5 ויהי אם מעיני העדה
ענשהו לשוננו ועש כל
העדה פר כי בקר אחד
לעלה לרחק ירחק לך
ונתתו ונסכו במשפט
ושערי עזי אחד
לחטאת: במדבר טו כד
- 6 אמר לבית ישראל כה
אמר אדוני ה' דגני מחלל
את מקדשי גאון עובד
מחמד עניבים ומחלל
נפשכם וניבים ובגדיכם
אשר עובתם ברבי פלח:
יחזקאל כד כא
- 7 ואנכי היום דר וקשור
מלך והאנשים והאלה בני
דוריה קשים ממני שלום ה'
לעשה הרעה ברחמי:
שמואל ב ג לט
- 8 וידבק אחו במדברת
המשנה אשר לו ויקראו
לפניו אברך ונתן אתו על
כל ארץ מצרים:
בראשית מא כג
- 9 לכן מלכא מלכי ישפר
על חזקתא בצדקה פרק
העומר במחן עין חזקתא
ארכה לשלוח:
- 10 כל ארץ מצרים:
נבוכדנצר מלכא:
דניאל ד כד
- 11 לקצת ירחון חרש עשר
על חזקת מלכותא דבכל
מהלך דהו: דניאל ד כו
- 12 ויקרא אסתר להחך
מקדשי המלך אשר
העמיד לפניו והוצרו על
מקדכי לדעת מה זה ועל
מה זה:
אסתר ד ה

הגהות הב"ח

(א) נב" א"ל מסתפח
איכא איש דשמת מלחא
ואלו ומתע ליה א"ל השתא
מכא לנא איש גנן ואלו
ולמיתא ליה: (ב) ויש
למחיתא כדכא: (ג) ויש
דא איש מלך וכו' איש
ליה למחיתא:

רבינו גרשום

כלילא דייאל. בתר כל מיני
האנקה שון עלוקות נתן
סביב ראשו ויקרי עיניו כי
נר מצוה ותורה אור. אלו
תלמידי חכמים שעוסקין
בתורה אלו מנהגין:
ממלכותא. וזו מלכות רומא
שרה משוכה להם: שלחו
ליה מלכות וימיוס אם
יזיק ענן ספרך כן כלומר
אם מלחמתך עליך שאתה
פסע אתה הלך על הרומים
והוליד ממנה אותו הורדוס
ולפיכך היו מחרפין אותו
מיוסות: קלנא. בן חורין
נעשה: שישא. שיש לבן
וממרמא. מנומרון:
כחולא. באריותא דרומא.
נבלי הים שור ירדת וזו
עולה: שאני עבר משום
דתי שייך במצות עשה (שהזמן
שנאמן שזמן) גרמא ותורוס
עבר הוי: בהוצא דרומא.
שנהגין לעשות גרמא
מפחות מפרים דרומא
על עין (שזמן) שקרין
לירי וכוין דתרגו
לעשות כותל על זה ועל זה
לעכב שלא יעשו אלא
כמנהג המדינה: קמ"ל.
כיון דזה נתון

אסדר ליה כלילא דייאל. האנקה מתרגמין ילא (ויקרא יא) והוא שרן
שקרין הרעין ושערו קשה כמחטין ועשה לו עטרה מעורו סביבות
עיניו: **השתא מיהא דאנא ואם**. אנה ואת שנינו כאן ואין שומע:
הני מחלל אס מקדשי. ספיפה דקרא מחמד עיניכם: **מסתפח**
ממלכותא. כנפוסים היו מלכות

רומיים: **ממלכין**. נטולין רשות: אי
ויינך **עלך ספרך כאן**. אס נתגלית
כנלי מלחמתך שהרגת בית אדוניך
ספר יוחסין שכן נידעו הוא וידענו
שאתה עבד: **לא רכא כו'**. לא מלך
ולא בן מלך: **קלנא מסעבד**. נעשה
בן חורין מאליו: **שישא**. שיש ירוק
שקורין ביי"ש: **וממרמא**. שיש לבן:
כחולא. שיש צבעו כעין כחול: **אידוואס**
דימא. גלי הים [שהם נעים וגדים
והעין] ומתפשטת ברחייתן: **נענש**
דינא. לקמיה מפרס עונשו: **מלכי**
ישפר ענך. ענתי מיטב בעיניך:
במחין עניין. כמניית עינים: **בנן סתא**
ארכא לשלוחך. [יהא] אורן
לשלוחך: **כולא מטא**. כל החלוס של
פורענות בל עליו: **לקצת ירחון סתי**
עשר. כשנל ענמו של דינאל תלה
לו שנים עשר חדש: **כחולא**. לולבי
דקלים: **ודפנא**. ענפי עץ ערמונים
שקורין לו"ר ופרי שלו קורין ביי"ש:
שישא. להאנשים של שניהם דאסי'
לא פסק לן דינא דמתני המלמדת
שמתחלה בין שניהם עשאוה על
כרחם היו חולקין בשוה האנשים
סתי בשרות שניהם מנוחים וד
מי מהם נסגד: (הג"ה צפי" ר"ח
קמ"ל דלא נענש ראיא אלא שומע
ממני מיניה בלא ראיא ואילו נענש
דליליה נינהו עליו הראיה וכל כה"ג
היי דיינין ליה. זה הדין מפורש
עוד כמו כן בפסוק הבית והעלייה
שחיתלו אינעית אימא צנותסין
כי הלא גוונא חזיתי אכנים בשרות
חזירו לא קפדי וחזקת רשות לאו
כלום הוא שמעינ מינה דכל כהאי
גוונא דמיתלם דיינענ צנותספתא
למרוויסו אע"ג דמנחי צנותספתא
נדה מינייהו לא יכול למיטען דידי
דכח דבשרותי ממחי דקילן שומפין
לא קפדי אהדדי ע"כ): **השתא סתם**
גינה אמרם לא. אע"פ שהיה ראיא
קשה: **אמר אכני כו'**. הלא מקום
קשה לגדור דקתני ממני אצקעה
קלנא: **א"כ מאי אכל בקעה**. הא מינה
סליק והכי אינעי: **למיתא** אכל
מקום שנהגו שלא לגדור אין מחייבין
אותו: **מכפיה לקרנא לכר**. ראשי
הכותל יוכף לצד חצירו. וכל חזית
לשון קשה הוא וכן שנינו בתמיד (פ"ב
מ"ד) גבי מערכה וחזיתא מורכח
ראשי הגזירין וכן מחזה מול מחזה
דמלכס (א) (י) ראשי הנסרים מוסבין
זה מול זה. ויגענזי מלכרתי כופה
לצדי ראשי הכותל שמחבר כרלשו
אכנים וטיט ומענשו: **דידי ודידי**
הוא. דקתני ממיתין כשעוסין
אותו בין שניהם עושין חזית מכלן
ומכלן: **השתא נמי גיין לה**. להאי
כפופה שהיא לצד ואימא דידי ודידיה
הוא ולא עשינו חזית: **מלגיו**

שביל דברי מלכות נחתבין על פיו. לפי תרגום [של] תלמוד
(ט) נענש הרבה שנהגו דכסיד ויגידו למרדכי את דברי
אסתר ולא כמד הם המך לפי שהרגו המן על שהיה משיב דברים
בין אסתר למרדכי ומיהו גמי' שלנו אין מוסס כן דדרשין כמגילה
(דף טו.) וסמך להכין הלך ומפרס לפי
שאין משיבין על הקלקלה:

הכי קתני וכן בגינה סתם כו'
וספיפא נמי יש לפרש כן אכל
סתם בקעה ומקום שלא נהגו לגדור
בגינה אין מחייבין אותו:
והא מבחין קתני קשיא. ומיוצמא
אינה דמיתין למימר היינו
שנוגט מוח למחמה מ"מ קשיא היא
לכ"כ ממון הוי ליה למיתני:
גיין ליה חבירה ושדי ליה. אע"ג
לנעיל אמר גוונא מדע דינע
בהוא לא דינע:
לאספוקי

ובעל כנפים יגיד דבר א"ל אנה הוא אי הואי ידענא דזהרי רבנן כולי האי לא
הוה קמילנא להו השתא מאי תקנתיה דההוא גברא א"ל הוא כבה אורו של
עולם דכתיב כי נר מצוה ותורה אור ילך ויעסוק באורו של עולם דכתיב
ונהרו אליו כל הגוים איכא דאמרי הכי א"ל הוא סימא עינו של עולם דכתיב
והיה אם מעיני העדה ילך ויתעסק בעינו של עולם דכתיב ה' הגני מחלל את
מקדשי גאון עוזכם מחמד עיניכם א"ל מסתפינא ממלכותא א"ל שדר שליחא
וליויל שתא וליעכב שתא ולהדר שתא אדהכי והכי סתריה [ליה] ובגית
[ליה] עבר הכי שלחו ליה אם לא סתרתה אל חסותור ואם סתרתה אל תבני
ואם סתרתה ובנית עבדי בישא בחר דעבדין מתמלכין אם ויינך עלך ספרך
כאן לא רכא ולא בר רכא הורדוס [עבדא] קלנא מתעבד מאי רכא מלכותא
דכתיב ואנכי היום רך ומשוה מלך ואי בעית אימא מהכא ויקראו לפניו
אברך ואמרי מי שלא ראה בנין הורדוס לא ראה בנין נאה [במיון] במאי
בנייה אמר א"כ באבני שישא וממרמא איכא דאמרי באבני כוחלא שישא
וממרמא אפיק שפה ויעיל שפה כי היכי דנקביל סידא סבר (ט) למשעיהי
בדבכא אמרו ליה רבנן שבקיה דהכי שפיר מפי דמיתיו כי אידוואס דימא
ובבא בר בומא יהיכי עבד הכי והאמר רב יהודה אמר רב ואיתימא ר' יהושע
בן לוי המפני מה נענש דינאל מפני שהשיא עצה לבוכדנצר שנאמר להן
מלכא מלכי ישפר עלך וחטאיך בצדקה פרוק ועויתך במיחן עניין הן תהיו
ארכא לשלוחך וגו' וכתיב כולא מטא על נבוכדנצר מלכא וכתיב וילקצת ירחון
תרי עשר וגו' איבעית אימא שאני עבדא דאיחייב במצות ואיבעית אימא שאני
בית המקדש דאי לא מלכות לא מחבני ודינאל מגלן דאיענש אימא משום
דכתיב ויתקרא אסתר להתך ואמר רב התך זה דינאל הניחא למ"ד שחתכוהו
מגדולתו אלא למ"ד שכל דברי מלכות נחתבין על פיו מאי איכא למימר
דשדויהו לגובא דארייותא: הכל כמנהג המדינה: הכל לאתווי מאי ולאתווי
אתרא דנהיגי בהוצא ודפנא: לפיכך אם נפל הכותל המקום והאבנים של
שניהם: פשיטא לא צריכא דנפל לרשותא דחד מינייהו אי נמי דפניניהו חד
לרשותא דידיה מהו דתימא ניהו איודך המוציא מחבירו עליו הראיה קמ"ל:
וכן בגינה מקום שנהגו לגדור מחייבין אותו: הא גופא קשיא אמרת וכן
בגינה מקום שנהגו לגדור מחייבין אותו והא סתמא אין מחייבין אותו אימא
סיפא אבל בקעה מקום שנהגו שלא לגדור אין מחייבין אותו הא סתמא מחייבין
אותו השתא סתם גינה אמרת לא סתם בקעה מיבעיא אמר אביי ה"ק וכן סתם
גינה ובמקום שנהגו לגדור בבקעה מחייבין אותו אמר רבא אם כן מאי
אבל אלא אמר רבא הכי קתני וכן סתם גינה כמקום שנהגו לגדור דמי
ומחייבין אותו אבל סתם בקעה כמקום שלא נהגו דמי ואין מחייבין אותו: אלא
אם רצה כונס לתוך שלו ובונה ועושה חזית: מאי חזית אמר רב הונא אכפיה
ליה לקרנא לבר ונעביד מלגיו עביד חבירה נמי מלכר ואמר דידי ודידיה
הוא אי הכי השתא נמי גיין ליה חבירה ואמר דידי ודידיה הוא גייוזא מידע
דינע איכא דאמרי אמר רב הונא מיכפא לקרנא מלגיו ונעבד מלכר גיין ליה
חבירה ואמר דידי ודידיה הוא אי הכי השתא נמי לייף ליה חבירה ואמר
דידי ודידיה הוא ליפופא מידע דינע והא מבחין קתני קשיא רבי יוחנן אמר
נשעיהי

לצד שלו. ולקמיה פריך הא מבחין קתני: לייף ליה. מחבר חזית אחרת לצדו:
נשעיהי

דאין מחייבין לגדור להשתא מיתרצא כולה מתני: ועושה לכותל חזית. סימן היכרא שידעו בני כורם שיה כנאו כולו בקרעה
שלו משלו לפיכך כיון דעשה חזית אם נפל הכותל כו' דכיי ליה קרנא מלכר. ולשקע בראש הכותל בסופו קנים בטט ויכופ
ראשם של קנים מבחין לצד הכותל לצד ארור חבירו: אילו איך חבירו וכו' ליה נמי מלכר לצד שלו ואמר הרי את לי נמי
חזית ודידי הוא הכותל ומקומו הלכך לא כיף אלא מלכר: אכתי אתי האי גיין להאי חזית שיהא (לפניו) וצדו שלו ואמר
דידי ודידיה הוא: השתא נמי לייף ליה. כלומר יחברם הכותל בטט בלא שקיעה: מידע דינע. יכול להכין קשיא: כיון דבוקה
לשקיעה: והא מבחין קתני. ועושה לו חזית מבחין קשיא לך לישנא דאיכא דאמרי: ור' יוחנן אמר. היינו חזית:

הוא א ב ג מ"י פ"ו מהל'
פסחין ב' א סמג
לחן רע:
י ד ה מ"י פ"ב מהל'
רואה הלכך טו:
יח ו מ"י פ"ב מהל' סמיס
ה' טו מ"י פ"ב מהל' פס
טו"ש פ"ב מ"י קח ספיק
ד:
יח ו מ"י פ"ב מהל' יח
טו"ש פ"ב מהל' פס
ב ט מ"י פ"ב מהל' פס
טו"ש פ"ב מ"י קח
ספיק: ה

לעזי רש"י

הוצרין והוצרין. קיפוד.
בייש [בניש] [כדרי]
שישא. [שיש] חספור.
לירי. פרה.
בייש [כדרי] דרפא.
גרייס. פרי הרפנה.

מוסף רש"י

שישא. שיש נטול. לא לן
ולא שור אלא שני ירוק.
לעזי בייש [סוכה] (א).
אפיק שפה ועייל שפה.
שורה של אכנים נמכה וסורה
יואלה (שם). כי אידוואס
דימא. מלגיו הים, שאלנסיס
משינים במלחין וזו מו
והשנים ממלכות כן
שטותם ונחלת סליו גלי
הים הם נחית ונחית (שם).
שחתכוהו מגדולתו. וכן
לחשיותו שחי נלשן
לשערו מלחם מלחמתו וכן
לדיוס מדי. שחמך (דניאל
(ו) ופלה מכותל כרסא מלחם
די דינאל מד מלכו. וכן כוסה.
שחמך (שם) ודינאל הלל
מלכותו דריוס ונמלח סוס
פסחא. וסמך [לחשיות
מחסי מגדולתו [מגילה טו].

רבינו גרשום (המשך)

מחצה חזי נתון מחצה אין
צריך להביא ראיה: **פסיפא**
וכן בגינה מקום שנהגו
לגדור בגיול אין בגיית
וחבירו מעכב היו כופין
אותו משום דאיכא חזק
ראיה כדאריקמא (לע"ב ב):
בגינה הסמוכה לצד אבל
בבקעה של שדות כו':
הא סתמא. דיש שגדורין
יש שאין גזירין. השתא
סתם גינה. דאיכא חזק
ראיה אמרת לא דאין
מחייבין סתם בקעה דליכא
חזקתא מחייבין: אמר
אביי כלומר כגון
חזקתא מחייבין וכן גינה
סתם משום דאיכא חזק
ראיה ובקעות שנהגו לגדור
בבקעה מחייבין אותו: א"ל
רבא. אכתי אי הכי כדקא
תרגא איכא מאי אבל
דקתני בבתיא אבל בבקעה
אי אמרת בשלמא דרישא
לא איירי בדיוס דבקעה
כלל היינו דקתני פסיפא
אבל בבקעה דער השתא
לא איירי בבקעה דבקעה
אלא לתתך דתרגא דרישא
איירי בבקעה מאי אבל
בבקעה תו דתני בסיפא:
אלא אמר רבא. אנא
מתרינא נל דתקשי אבל
ולא תקשי סתמא דרישא
לסתמא דסיפא וה"ק וכן
בגינה סתם דינא דגינה
סתם כדיוס דמקום שנהגו
לגדור בבקעה דמחייבין
לגדור וליין לא שמעי'
דינא דסתם בקעה ואמטו
להכי צריך למתני בסיפא
אבל בבקעה למשענין
דינא דסתם בקעה דמקום
שנהגו שלא לגדור דמי